

Dokumenttype	NOU 1988:41	Dokumentdato	1988-06-00
Tittel	Fagfeltet yrkesmedisin i Norge.		
Utvalgsnavn	Arbeidsgruppen for vurdering av videre utvikling av fagfeltet yrkesmedisin i Norge		
Utvalgsleder	Langård, Sverre		
Utgiver	Sosialdepartementet		
Oppnevnt	1987-12-07	Sider	34
Kapittel	2 Sammendrag		

Helsedirektoratet oppnevnte i brev av 26. januar 1988 "Arbeidsgruppe for videre utvikling av fagfeltet yrkesmedisin i Norge". Arbeidsgruppen begynte sitt arbeid 2. februar og avsluttet arbeidet 3. juni 1988. Arbeidsgruppen har hatt seks møter. Alle møtene har funnet sted i Helsedirektoratets lokaler. Gruppens medlemmer har utført arbeidet uten økonomisk kompensasjon.

Arbeidsgruppen har utarbeidet en innstilling på ni kapitler, og har kommet frem til følgende anbefalinger overfor Helsedirektoratet:

Arbeidsgruppen går inn for videre utbygging av fagfeltet yrkesmedisin ved alle regionsykehusene og at driften ved Yrkesmedisinsk avdeling ved Telemark Sentralsjukehus sikres.

Som dokumentasjon av behovet for yrkesmedisinske sykehusavdelinger ved regionsykehusene og Telemark Sentralsjukehus, har arbeidsgruppen vist til økningen i meldte yrkessykdommer i løpet av de siste 8-10 årene, asbestproblemets størrelse, løsemiddelskadene, belastningslidelser, hyppig forekommende arbeidsbetingete lungesykdommer og hudsykdommer, og til mulighetene for å forebygge arbeidsbetingede sykdommer og skader.

Arbeidsgruppen har definert sju arbeidsoppgaver som det er naturlig for yrkesmedisinske avdelinger å arbeide med. Utbyggingsmåten som velges må ta tilstrekkelig hensyn til fagets oppgaver slik de er definert og beskrevet i disse syv punktene:

1. Undersøke og behandle pasienter med yrkessykdommer og foreta utredning av sykdomstilfelle hvor man mistenker at det foreligger en yrkesmessig årsak.
2. Undersøkelser av arbeidstakere som er utsatt for arbeidsrelatert sykdomsrisiko.
3. Studier av hvordan fysiske, kjemiske, psykiske og organisatoriske forhold i arbeidsmiljøet virker inn på individets helse.
4. Arbeidsplassundersøkelser.
5. Undersøkelser som legger grunnlag for forebyggelse av arbeidsbetingete helseskader.
6. Å være konsultasjons- og informasjonsorgan for myndigheter, institusjoner, bedrifter og enkeltpersoner, der det gjelder yrkesmedisinske spørsmål.
7. Utdannelse av leger og annet personell til yrkesmedisinsk arbeid.

For å kunne dekke disse oppgavene, foreslår arbeidsgruppen følgende bemanning ved yrkesmedisinske avdelinger: To spesialister i yrkesmedisin; avdelingsoverlege og overlege, to utdannelsesstillinger for leger, tre legestillinger (eventuelt stipendiater) for oppsøkende virksomhet, to yrkeshygienikere med akademisk utdanning (primært kjemi), to teknikere, en ergonom, en person med utdanning i adferdsfag, og to kontorstillinger, ialt 15 stillinger. Avdelingsoverlegen skal være den yrkesmedisinske avdelingens faglige og administrative leder. Det anbefales at det knyttes professor-II stillinger til en av overlegestillingene. Når arbeidsgruppen foreslår en så beskjedne bemanning, forutsetter det at avdelingene har tilgang på den nødvendige service i nevropsykologi. Yrkesmedisinske avdelinger har stort behov for bibliotekservice, og det kan være behov for særskilte midler til å dekke denne funksjonen. Dette er det arbeidsgruppen anser som den faglig beste løsning for å kunne dekke fagfeltets syv funksjoner.

Dersom en ikke er i stand til å etablere den bemanningen som er skissert ovenfor med en gang, kan arbeidsgruppen se muligheten av at de

yrkesmedisinske avdelingene får følgende stillingshjemler som etableringsbemanning: Avdelingsoverlege, overlege, begge med spesialistkompetanse i faget yrkesmedisin. Dessuten en assistentlegestilling (utdannelsestilling). To kjemikere med yrkeshygienisk kompetanse og en tekniker er nødvendig for at prøvetaking og analyse av teknisk hygieniske prøver skal kunne gjennomføres. Det er dessuten behov for en sekretær. Tilsammen syv stillinger.

En organisasjonsform med noe desentralisert yrkesmedisinsk funksjon er pekt på som en mulig løsning. En slik organisasjonsform danner utgangspunktet for de planer som er fremlagt fra helseregion og III.

Arbeidsgruppen tar ikke stilling til arbeidsdeling mellom de avdelingene som anbefales etablert. Arbeidsdeling forutsetter ressurser utover den foreslåtte bemanning. Den foreslåtte bemanning kan bare dekke oppgaver som må utføres ved alle avdelingene.

Arbeidsgruppen anbefaler utbygging av yrkesmedisinske avdelinger ved alle landets regionsykehus. Idag er det fire regionsykehus som er helt uten yrkesmedisinske avdelinger: Rikshospitalet og Ullevål sykehus i Oslo, Haukeland sykehus i Bergen og Regionsykehuset i Trondheim. Det har siden 1977 være en yrkesmedisinsk avdeling ved Telemark Sentralsjukehus. Denne avdelingen vil ha en viktig funksjon også i fremtiden.

De helseregion II er stor både geografisk og befolkningsmessig, og har mange komplekse arbeidsmiljøproblemer spredt over hele regionen, anbefaler arbeidsgruppen en arbeidsdeling mellom Rikshospitalet og Telemark Sentralsjukehus, Yrkesmedisinsk avdeling. Arbeidsdelingen bør skje på geografisk og befolkningsmessig grunnlag.

To av de fire regionsykehusene som ikke har yrkesmedisinsk kompetanse fra før ligger i Oslo, der fra før Statens forskningssenter for arbeidsmedisin og yrkeshygiene er lokalisert. Arbeidsgruppen går bl.a. derfor inn for at helseregion III og IV prioriteres likt, med utbygging av yrkesmedisinske avdelinger ved regionsykehusene i Trondheim og Bergen, før utbygging av Ullevål sykehus og Rikshospitalet som også prioriteres likt.

Arbeidsgruppen anser det også viktig at utbyggingen skjer i en takt som er tilpasset tilgangen på personell som kan lede slike avdelinger. På bakgrunn av den kjønnskap gruppens medlemmer har til personellsituasjonen, tilrås det at avdelingene i Bergen og Trondheim utbygges fra 1989, mens statlig tilskudd til utbygging av de to avdelingene i Oslo anbefales fra 1991-92.
